

JAV PASIŪLYMAS Š. ATLANTO SAJUNGAI

ŽUVUSIŲ SUKILIME PASITAIKO IR KITUOSE DOMINIKONŲ MIESTUOSE

SANTO DOMINGO. — Dominikonų respublikoje per 48 valandas žuvo dar keturi asmenys. Du užmušti ir penki sužeisti buvo provincijos mieste San Francisco de Macoris. Susišaudymas tarp sukilėlių ir karinės valdžios policijos vykdė prie prezidento rūmų, kuriuos saugo karinės juntos kareiviai. Sukilėliai pasiuntė protestus Amerikos organizacijos ministerių konferencijai į Vašingtoną ir Jungtinėms Tautoms. Protestuose reikalaujama, kad į Dominikonų respubliką būtų atsiųsta žmonių teisių komisija.

Siūlo steigti komisiją

OAS ministerių konferencijoje Brazilija pasiūlė įsteigti trijų patyrusių Pietų Amerikos diplomatų komisiją, kuri padėtų OAS generaliniam sekretoriui Morai derėtis su abiem Dominikonų pusėmis dėl ateities vyriausybės sudarymo. Šią Brazilijos siūlymą parėmė ir Amerika.

Kai kurios P. Amerikos valstybės pasisakė prieš šį pasiūlymą. Jis nebus priimtas, jei nepavyks gauti bent dviejų trečdalių visų dalyvaujančių narių balsų.

Venecuela ir Paragvajus pasisakė prieš naujos komisijos steigimą. Ji tik sumažintų OAS sekretoriaus vaidmenį Dominikonų respublikoje. Čilė neprieštarauja specialiai taikos ieškojimo komisijai, bet siūlo ją praplėsti iki 5 asmenų iš penkių valstybių.

Brazilijos pasiūlyme numatomi trys diplomatai: Brazilijos užsienio reikalų ministras Vasco Leitao da Cunha, Amerikos diplomatas Ellsworth Bunker ir Costa Ricos ambasadorius Washingtono Gonzalo Facio.

Amerika trukdanti laimėti

Abi Dominikonų bėkovojančios pusės yra prieš Amerikos kareivių buvimą Santo Domingo. Generalas Imbert, karinės valdžios galva, sakė, jei amerikiečiai išeitų, tai sukilėlius jo kareiviai išvalytų per kelias dienas. Tačiau tvirtina ir sukilėlių vadas pulkininkas Caamano. Jo žiniomis daug kariuomenės karininkų simpatizuoja sukilėliams ir jie perbėgtų į sukilėlių pusę, jei Amerikos kareiviai pasitrauktų. Karinės valdžios kariuomenė tuoj išlakstytų ir sukilėliai liktų valdžioje.

Ginčas dėl to, kas turi valdyti prezidento rūmus ir nemažą aplink esantį žemės plotą liko neišspręstas. Generalas Imbert atsisako atiduoti rūmus OAS kariuomenei. Rūmuose yra 350 karinės valdžios kareivių.

Amerikos atsiųstais pinigais buvo pradėtos mokėti algos abiejų pusių tarnautojams ir kareiviams. Tam tikslui OAS sekretorius gavo iš Amerikos 5 milijonus dolerių. Amerikos radijas Dominikonuose pabrėžia, kad kareiviams algos yra mokamos amerikiečių pinigais. Tam tikslui OAS kariuomenė užėmė ir Dominikonų centralinio banko rūmus.

Atvyko V. Vokietijos kancleris L. Erhard

NEW YORKAS. — Vakarų Vokietijos kancleris Ludwig Erhard atvyko į Ameriką. Vakar jis priėmė garbės daktaro laipsnį iš Kolumbijos universiteto. Kartu su Erhard atvyko vokietų užsienio reikalų ministras Gerhard Schroeder ir informacijos sekretorius von Hase. Kancleris pareiškė atvykęs į

IS VISO PASAULIO

LONDONAS. — Buvęs britų užsienio reikalų ministras Gordon Walker pareiškė, kad būtų didelė klaida, jei Amerika bombarduotų Šiaurės Vietnamo sostinę Hanoi. Tai netik sukeltų prieš Ameriką pasaulio opinią, bet galėtų priversti Kiniją įstoti į karą Šiaurės Vietnamo pusėje.

WASHINGTONAS. — Amerikos respublikonų partijos vadai susirinko aptarti užsienio politikos ir vidaus reikalų. Respublikonų koordinacinis komitetas sudarytas iš buvusių prezidentų, kandidatų į prezidentus, kongreso vadų ir gubernatorių. Komitete yra 23 nariai.

PITTSBURGH. — Pleno darbininkų unija prisakdino naują prezidentą Abel. Jis valdys uniją 4 metus ir gaus 50,000 per metus atlyginimą.

PARYŽIUS. — Kongo premjeras Tshombé baigė keturių dienų vizitą Prancūzijoje. Jis nori gauti ekonominės paramos, tačiau Prancūzija nelinkusi žymiai padidinti savo paramą Kongoi. Ji turi pakankamai paramos reikalingų savo buvusių kolonijai.

ANKARA. — Turkijoje lankosi Indijos viceprezidentas Zakher Hussein. Jis čia viešės septynias dienas.

BUDAPESTAS. — Vengrijos premjeras Janos Kadar sugrįžo iš Maskvos, kur išbuvo 6 dienas. Kremliuje buvo aptartas ateinančių 5 metų Vengrijos ekonominis planas ir prekyba su sovietais.

PEKINAS. — Komunistinės Kinijos užsienio reikalų ministerija paneigė užsienioose pasklidusią žinią, kad Kinijos komunistų vadovas Mao Tse Tung sunkiai sergys. Jis sekmadienį dalyvavęs kinų kongreso vykdomojo komiteto posėdžiuose.

ALŽIRAS. — Besiruošdamas Azijos-Afrikos tautų konferencijai Alžiras iki šiol gavęs teigiamus atsakymus iš 37 pakviestųjų valstybių. Pakviestos buvo 64 valstybės. Dviejų valstybių — Sovietų Sąjungos ir Malaizijos dalyvavimas bus išspręstas užsienio reikalų ministerių konferencijoje penkios dienos prieš valstybės galvų konferenciją. Kongas buvo pakviestas, tačiau Tshombé nebus įsileistas. Kongą atstovauti kviečiamas prezidentas Kasavubu.

ČIKAGA. — Praėjusio ilgo savaitgalio metu Amerikos keliuose buvo užmušti 452 asmenys. Cook apskrityje žuvo 10 žmonių, aštuoni jų Čikagoje.

New Yorką, kad svarbiausi dalykai, kuriuos jis svarstys su prezidentu Johnsonu yra Atlanto pakto ateitis ir Vokietijos bei visos Europos vienybė. Problemos, kurios spaudžia Ameriką yra kartu ir Vokietijos problemos, kurias reikia visiems bendrai išspręsti.

JAV karininkas klausinėja nelaisvėn paimtus Vietnamo komunistus, iš šiaurės įsiveržusius į Pietų Vietnamą. Jis nori patirti, kokių būdu pas juos pateko Rusijoje gamintos granatos. Didokas nelaisvėn paimtų komunistų skaičius labai neįtikinamas, bet yra ir tokių, kurie viską papasakoja.

DIDĖJA SOVIETŲ JŪROS LAIVYNAS

Admirolas Kuznetsov grįžo iš užmiršimo

MASKVA. — Naujoji Kremliaus vadovybė, ištraukusi iš užmiršimo garsų antrojo pasaulinio karo vadą maršalą Zukovą, leido pasirodyti ir kitam garsiam sovietų kariškiui admirolui Nikolai Kuznetsovui, kuris karo metu vadovavo sovietų laivyno ministerijai. Kuznetsovas spausdina savo atsiminimus Leningrado žurnale "Neva". Be to, partijos sekretorius Brežnevus savo kalboje, minint 20 metų sukaktį nuo pergalės prieš Hitlerio Vokietiją paminėjęs "užsitarnavusį" admirolą Kuznetsovą, kurį Chruščiovas pašalino iš tarnybos 1956 metais.

Admirolas — Stalino draugas

Kuznetsovo pašalinimas ir dabartinis jo sugrįžimas į viešumą, sukėlė vakarų diplomatų eilėse spėliojimą dėl sovietų jūros politikos. Buvo kalbama, kad N. Chruščiovas pavarė admirolą dėl nuomonių skirtumo planuojant sovietų karo laivyno sudėtį. Komunistų partijos vadovybė norėjusi statyti daugiau povandeninių laivų, o Kuznetsovas spyrėsi turėti balansuotą, įvairių laivų laivyną. Didžiausia admirolo klaida buvusi ta, kad jis visą laiką buvęs Stalino sekėjas likęs jam ištikimas ir po Stalino mirties.

Praėjusią savaitę Amerikoje įvyko 12-toji jūrinių unijos atstovų konvencija, kurioje kalbėjo ir Amerikos laivų statytojų tarybos prezidentas Edwin Hood. Savo kalboje jis iškėlė Sovietų Sąjungos pastangas tapti pirmos eilės jūrų galybė.

Stato prekybos laivyną

Pasinaudodamas vasario 1 dienos žiniomis Hood nurodė, kad šiuo metu pasaulio laivų statyklose yra statomi 612 laivų sovietų prekybos laivynui. Tuo pačiu metu Amerikoje yra statomi 44 prekybiniai laivai. Jau daug metų, kai sovietų prekybinis laivynas gauna per metus nemažiau 1000 naujų laivų. Tuo tarpu, Amerika per 1964 metus gavo 16 naujų laivų. Šitoks skirtumas ilgainiui, kalbėjo Hood, turės įtakos Amerikos saugumui ir tautiniam stiprumui.

Iki 1970 metų sovietai turės savo prekybos laivyną 2,500 naujų, modernių laivų. Tais pačiais metais Amerikos laivynas turės 650 laivus, iš kurių 90% bus 20 metų senumo, o iš tankerių 55% bus seni laivai.

Amerika atsilieka statyboje

Edwin Hood pareiškė, kad iš 77 strateginiai svarbių žaliavų, Amerika turi tik 12 savo krašte. Kitas žaliavas reikia atsigabenti iš užsienio. Jei tie ke-

liai bus nukirsti, tai visas Amerikos ekonominis gyvenimas sustos.

Sovietai šiandien turi povandeninių laivų 8 kartus daugiau, negu karą pradėjęs Hitleris. Jie sudaro didelę grėsmę Amerikos susisiekimui keliams.

Greitai sensta ir Amerikos kariniai laivai. Už metų du trečdaliai karo laivyno susidės iš laivų statytų prieš 20 metų. Amerikos laivų statymo programą kritikuojama konvencijoje atsiliekančių keli kongresmanai: John Rooney ir Vance Hartke.

Grįžtant prie "Sovietų Sąjungos herojaus" admirolo Kuznetsovo, reikia pasakyti, kad jis vakaruose daugelio yra laikomas sovietų jūrų galybės išaugimo pradininku. Jo sugrįžimas iš užmiršimo nereiškia, kad sovietai keis savo jūrų politiką.

Prez. Johnsonas atsakė kritikams

WASHINGTONAS. — Prezidentas Johnsonas pasakė kalbą savo dukters Luci mokyklos vyriausios klasės išleistuvėse. Jis daugiausia kalbėjo apie krašto politiką pavojaus metu. Prezidentas nurodė, kad krašte vyksta diskusijos dėl jo užimtos politikos. Tos diskusijos yra laisvės krašto ir laisvų žmonių privilegija. Jis, tačiau turi laikytis kelių, kurį jis tiki esant teisingu, nežiūrėdamas į kritikus.

Nė vienas Amerikos pilietis neturėtų užmiršti, kalbėjo prezidentas, kad jo turima laisvė pareikalavo daug aukų. Laisvei išlaikyti reikia drąsos ir pasiryžimo.

Su prezidento dukterimi mergaitė mokyklą baigė 58 mergaitės. Rudenį Luci Johnson pradės eiti į Georgetown universiteto slaugių mokyklą.

VĒLIAUSIOS ŽINIOS

♦ Pietų Vietnamo katalikų organizacijos pasiuntė peticijas prezidentui Johnsonui, kardinolui Spelmanui ir kitiems, prašydami padėti pakeisti premjero Quat vyriausybę Saigone. Jis esąs neutralistinių įsitikinimų ir skriaudžias Vietnamo katalikus. Peticiją pasirašė 40 organizacijų atstovų.

♦ Šiaurės Vietname nukrito du amerikiečių lėktuvai. Vienas pilotas buvo išgelbėtas, kitas žuvo. Aviacijos puolimai vyko šešiose vietose.

♦ Pietų Vietnamo karinė vadovybė pranešė, kad ginant Quang Ngai miestelį, savo artilerija prisidėjo ir du Amerikos karo laivyno laivai, apšaudydami komunistų pozicijas.

♦ Pietų Korėjoje vienas korejietis kareivis pamišęs nušovė vieną amerikietį kareivį ir du sužeidė. Po to jis bandė pasikarti nuo aukšto radijo stiebo, tačiau nukritęs užsimušė.

♦ Sovietų Sąjunga pranešė, kad susitarė dar daugiau sustiprinti Šiaurės Korėjos karinį potencialą. Maskvoje visą mėnesį viešėjo karinė Šiaurės Korėjos misija, kuri pasirašė naują susitarimą su sovietais.

♦ Karinis Irano teismas nuteisė Mohammed Dokharai ir jo penkis suokabininkus mirties bausme už tai, kad jie sausio mėnesį nužudė Irano premjerą Hassan Ali Mansur. Keturi sąmokslininkai gavo bausmes iki gyvos galvos ir trys — iki 15 metų kalėjimo.

♦ Japonijos kasykloje įvykęs sproginas užgriovė 249 asmenis. Jau žinoma, kad žuvo 2 anglakasiai, 21 buvo sužeistas. Manoma, kad žuvusių skaičius bus didesnis.

Atmušė puolimus

SAIGONAS. — Pietų Vietnamo kariuomenė, padedama Amerikos aviacijos atmušė visus komunistų puolimus Quang Ngai mieste, kuris yra prie jūros. Per šį miestą eina svarbus kelias, kurį komunistai norėjo užimti. Jų puolimai su penkiu batalonų jėgomis buvo atmušti ir Pietų Vietnamo kareiviai perėjo į priešpuolį. Žuvusių skaičius siekia 400 vyriausybės pusėje ir virš 500 komunistų pusėje.

AMERIKA PASIŪLĖ NATO SAJUNGAI ATOMINIO PLANAVIMO KOMITETĄ

PARYŽIUS. — Nato valstybių gynybos ministerių konferencijoje Amerika pasiūlė įsteigti Nato ribose keturių ar penkių narių komitetą, kuris planuotų organizacijos atominį ginklą vartojimą ir nuolat svarstytų strateginius atominio jėgų reikalavimus. Tuo būdu, Amerikos atstovas McNamara atsakė į Prancūzijos valdžios reikalavimą, kad sąjungininkai turėtų daugiau galios planuodami Europos gynybą Amerikos parūpinimais atominiais ginklais. Iki šiol Amerika viena valdė ir prižiūrėjo savo atominis ginklus Europoje.

Žada apklausinėti komunistus

DALLAS, Tex. — Grįžęs iš Chicagos priešamerikinės veiklos tyrimo komiteto narys kongresmanas Joe Poll pareiškė, kad J. A. V-bėse yra tarp 50 ir 100-000 asmenų, turinčių komunistų partijos narių korteles arba priklausančių frontinėms komunistų organizacijoms. Komitetas greitai laiku pradėsias tyrinėti, kaip ir kiek komunistai yra įsirausę universitetų ir kolegijų studentų ir fakultetų tarpe.

Pool pasakė, kad komitetui būnant Chicagoje, visas dienas jo nariai buvo policijos saugomi nuo eventualių pasikėsinimų iš raudonųjų pusės. Paskutiniiais laikais esąs pastebėtas komunistų rausiamosios veiklos padidėjimas, ypač mokyklinio amžiaus jaunuomenės tarpe.

Priešamerikinės veiklos komiteto veikla, kur tik jis išvykta apklausinėjimo tikslais, yra lydiama komunistų suorganizuotų "bytnių gaivalų", tai yra savotiško, barzdoto, nevalyvu, sąmoningai apsilėidusių jaunų gaivalų kontingento. Be to, komunistai ypatingai stengiasi raustis pramonės centruose New Yorke, Chicagoje ir šiaurinėje Kalifornijoje.

Jordanas apšaudė Jeruzalės miestą

Jeruzalė. — Izraelio ir Jordano pasienyje vėl įvyko susišaudymas, kuriame buvo du civiliai užmušti ir keturios moterys sužeistos. Izraelio užsienio reikalų ministras Golda Meir susitiko su Amerikos, Britanijos, Sovietų Sąjungos ir Prancūzijos ambasadoriais.

Jordano premjeras įspėjo Jungtinių Tautų paliaubų komisijos vadą, kad Jordanas atsisakys su Amerikos, Britanijos, Sovietų Sąjungos ir Prancūzijos agresivius veiksmus savo veiksmams.

Kaire arabų lygos vadai nesutaria dėl to, kokios akcijos griebtis prieš Izraelį. Kai kurie kaltina Siriją, kad ji iš Jordano terorizijos siunčia savo teroristus, norėdama išprovokuoti Izraelį.

Lebanas pareiškė, kad jis daugiau nebedirbs prieš dviejų upių, įtekantių į Jordano upę, vagų nukreipimo. Lebanas buvo padedėjęs sustabdyti Hasbani ir Wazzani upių vandenį, kad jos netekėtų į Jordaną. Dabar Lebanas tą darbą sustabdė, nes kitos arabų valstybės neparipino reikiamos tam darbu nuo Izraelio puolimų apsaugos.

Sirijos inžinierių darbai prie Jordano upės buvo apšaudyti Izraelio artilerijos ir sugriauti. Juos reikia pradėti iš naujo. Lebanas tokių puolimų nenoris, pareiškė užsienio reikalų ministras Philip Takla. Arabų lyga turėtų parūpinti Lebanui reikiama apsauga prieš pradedant darbus prie upių.

Prancūzijos atstovas, krašto apsaugos ministras Pierre Messmer dar neatsakė į McNamara pasiūlymą steigti specialų komitetą. Manoma, kad Prancūzija ilgą laiką norės apsvaistyti Amerikos pasiūlymą. Prancūzijos ministras, tačiau, pasakė, kad Prancūzija greit įteiks savo visą apimantį Nato sąjungos reformų planą. Jei tas planas nebus kitų priimtas, tai Prancūzija smarkiai sumažins savo įnašą į Nato organizaciją. Jau prieš septynis metus Prancūzija siūlė sudaryti trijų atominį galybių bendrą Nato direktoriata, kuris planuotų atominę strategiją ir valdytų atominis ginklus. Tos trys valstybės turėjo būti Amerika, Britanija ir Prancūzija.

Priimtų Vak. Vokietiją

Amerikos pasiūlymas sudaryti planavimo komitetą, greičiausiai, įsileis į tą komitetą ir Vakarų Vokietiją ir, gal būt, Italiją.

McNamara planas turi dvigubą svarbą. Pirmiausia, Amerikos sąjungininkai turėtų didesnę baltą vartojant sąjungininkų atominę galybę. Amerikos gynybos sekretorius savo kalboje pabrėžė "strategines karo jėgas". Tuo būdu, Nato komitetui atitektų ir Amerikos raketų, bei strateginės oro komandos, SAC turimų ginklų pavartojimo planavimas. Kita šitokio komiteto funkcija būtų ryšių palaikymas tarp atskirų sąjungininkų vyriausybių. Toks ryšys galėtų būti labai svarbus, kai tektų padaryti karo atvejų greitus sprendimus, liečiančius atominį ginklų pavartojimą.

Ką atsakys Prancūzija?

Korespondentai iš Paryžiaus praneša, kad Nato valstybių diplomatų tarpe šis Amerikos pasiūlymas yra laikomas daugiau politiniu manevru, bet ne karinės svarbos pasiūlymu. Ameriką priimdama ankstyvesnį Prancūzijos siūlymą, pastato de Gaulle'į ir kėblį padėtį. Dabar Prancūzija bus priversta ieškoti kitų motyvų savo agitacijoje prieš Amerikos politiką Europoje mažesniųjų Nato sąjungos valstybių tarpe.

Amerikos gynybos sekretorius pasiūlė Nato konferencijoje ir lankstesnį gynybos finansinių klausimų planavimą. Pagal jo planą kiekvienais metais būtų peržiūrimi visi finansiniai įsipareigojimai ir planai. Padidėjus komunistų grėsmei, galima būtų karines jėgas ir išlaidas padidinti, o pavojui atslūgus — sumažinti. Amerika įsitikinusi, kad Europoje ne tiek gresia didelis atominis karas, kiek maži vietiniai konfliktai. Jiems pasitikti reikėtų turėti stiprias judrias karines jėgas.

Prancūzija laikosi nuomonės, kad karas Europoje, kaip jis besiprasidėtų, turėtų būti sutiktas su visomis Nato sąjungos atominėmis pajėgomis.

Mūsų SKAUTIJA

LEIDŽIA LIETUVIŲ SKAUTŲ SĄJUNGA
REDAGUOJA PSKTN. BALYS VOSYLIUS

Adresas: 7120 S. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629

II METAI

NR. 21 (66)

Iš Atlanto rajono nutarimų:

PAMINĖTI 25-RIŲ METŲ OKUPACIJĄ

Talkinti stovyklavietės komitetams.
Surengti sporto šventę.

Gegužės 1-2 dienomis Worcesteryje, Mass., įvyko LSS Atlanto rajono vadovų suvažiavimas, kuriame nutarta atkreipti vadovų ir bei skautų-skaučių dėmesį į žemiau įvardintus darbus ir įvykius.

1. Visų Atlanto rajono vietovių seserijos, brolijos ir Akademinių skautų sąjūdžio vienetai yra prašomi nerenkti atskirų Lietuvos okupacijos 25 metų sukakties minėjimų, bet organizuotai prisidėti prie šiuo tikslu visuomenės rengiamų demonstracijų ar minėjimų. Vietovėse, kur tokie minėjimai nėra organizuojami, skautai — skautės raginami imtis iniciatyvos patys juos rengti.

2. Atlanto Rajono skautų tėvai yra užsimoję nupirkti skautams stovyklavietę. Šiame reikale jie jau yra toli pažengę, tačiau dar daug darbo yra prieš akis. Visi skautai-tės yra prašomi visomis išgalėmis talkinti atskirose vietovėse suorganizuotiems stovyklavietės vėjams komitetams.

3. Birželio 26—27 d. Worcesteryje, Mass., įvyksta jubiliejinė dešimtoji Atlanto rajono skautų-čių šventė. Visas rytinio pakraščio skautiškas jaunimas kviečiamas šioje šventėje dalyvauti. Sporto šventės taisyklės ir visas kitas reikiamas informacijas galima gauti pas atskirų vietovių vienėtu vadovus arba pas šventės organizatorių "Nevėžio" tunto tūtininką s. fil. Petrą Molį, 72 Topsfield Circle, Shrewsbury, Mass.

Iš mūsų kronikos

★ Neatidėliojant registruoti savo dukras į stovyklą. "Aušros Vartų" tunto vadija prašo tėvus neatidėliojant registruoti savo dukras vasaros stovyklai, kuri šiemet įvyks liepos 3-17 dienomis Rako stovyklavietėje, Custer, Michigan. Registracijos lapai su gydytojo pažymėjimais ir \$5 registracinio mokesčio turi būti įteikti draugininkams iki birželio 15 d. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis į draugovių draugininkes ar stovyklos viršininkę ps. Sofiją Kunstmanienę, 2553 West Pershing Rd., Chicagoje. Tel. CL 4-2250.

Aušros Vartų tunto vadija
★ Vyskupo Prano Brazio, MIC, sutikime gegužės 26 d. LSS Sąjungai ir Chicago skautų vie-

netams atstovavo: LSS Tarybos pirm. s. E. Korzonas, LS Seserijos Vyr. Skautininkė v. s. Ona Zaikšienė, LS Brolijos Vyr. Skautininkas j. s. B. Juodelis, Vid. Rajono Vadas v. s. V. Tallat-Kelpša, Vid. Raj. Vadeivė v. s. F. Kurgonienė, Aušros Vartų tūtininkė s. R. Kučienė, Kernavės tūtininkė s. V. Aleknavičienė, Lituanicos tunto atstovas s. J. Paronis, skautiškos spaudos atstovė v. sl. Ir. Regienė, ASS atstovai — J. Tallat-Kelpšaitė, G. Penėyla ir J. Kregždys. Vyr. Skautininkės pavaduotoja s. M. Jonikienė ir Vid. Raj. Vadas v. s. Tallat Kelpša buvo įsijungę ir į Sutikimui Rengti Komitetą.

★ Dvi svarbios dienos paminėtos kartu. New Yorko skautai-ės gegužės 9 d. šventė šv. Kazimiero ir Motinos dienas. Po pamaldų, kuriose dalyvavo organizuotai su vėliavomis, bendroje iškilmingoje sueigoje visas atsilankiusias mamas apdovanojo gėlėmis. Pašnekesį jautriai ir įdomiai vedė p. Cerkelūnienė. Po sueigos tėvų komitetas visus dalyvius pavaišino, o skautai-ės atliko trumpą lauzinę programėlę.

★ Daugiau sueigų nebus, bet birželio 20 d. Beverly Shores, Ind., Ilekų šeimos vasarvietėje Chicago "Aušros Vartų" Žibučių 1-mos d-vės jaunesniosios skautės ruošia bendrą iškylą su savo tėveliais. Tai jau kelinti metai, kaip p. Ilekiai kviečia Aušros Vartų skautes iškylauti pas save.

★ "Baltrušaičio vieta lietuvių literatūroje" buvo tema paskaitos, kurią skaitė prof. dr. Bronius Vaškėlis iš Lafayette kolegijos akademikams skautams New Yorko gegužės 21 d. Paskaitinę sueigą organizavo Filist. Skautų S-gos New Yorko skyrius.

★ Dirbama kiekvieną savaitgalį. Kanados skautų Romuvos stovyklavietėje su pavasariu prasidėjo judėjimas: rengiamos iškylos ir tęsiami tobulinimo darbai. Paskutiniu metu iškylovo Toronto oro skautų d-vė, vad. ps. G. Stanionio. Ps. B. Žolpys platino ir valė skaučių stovykl-

Chicago chorų pirmininkai, susitarę apžiūrėti Australijos dailininkų meno parodą Jaunimo centre ir kartu aptarė būsimą žiauriojo birželio įvykių paminėjimą McCormick teatre, kuris bus birželio 13 d. 3:00 val. po pietų. Zuvusiųjų už Lietuvos laisvę pagerbimo koncerte bus atlikta Verdi "Requiem" ir Marksačio kantata "Vilniaus Varpai". Dalyvauja ir pilnas Chicago Simfoninis orkestras. Nuotraukoje matyti iš kairės: Leonas Gružas, Tėviškos evangelikų parapijos choro pirmininkas, Jonė Bobinienė, Alice Stephens moterų ansamblio pirmininkė, Vytautas Radžius, Chicago Lietuvių Operos pirmininkas, ir Vladas Paliulis, Chicago Vyčių Choro pirmininkas. Šie visi chorai sudarys 20 smenu jaunųjų chorą, kurį išgarsins, kartu su mūsų solistais, diriguojant Aleksandriui Kučionui, toje dičioje šventėje, birželio 13 d. Bilietai gaunami Mar-ginuose. Koncertas ruošiamas žuvusiems už Lietuvos laisvę pagerbti.

lavietę. K. Tuba sutvarkė vandens siurbį, o J. Mačiulis — virtuvę. Hamiltono tėvų -rėmėjų pirm. Stukas su dviem talkininkais pradėjo statyti namuką jaun. skautėms. Visa medžiaga jau atvežta. Niagaros pusiasalio vadovas s. P. Balsas su talka perdažys ir užbaigs du pernykščius namukus. Stovyklavietėje bus dirbama kiekvieną savaitgalį.

★ LSS Pirmija jau patvirtino naują skaučių uniformos projektą. Uniforma bendra visoms LSS narėms. Atskirų skaučių šalmų narės skirs tik skirtingos spalvos kalaraiščiais.

★ Aušros Vartų tunto vadija prašo tėvelius kiek galima greičiau įgyti naujas uniformas savo dukroms, kad stovyklon vykdomos jau galėtų jomis pasipuoti. Medžiaga gaunama pas tunto ūkio skyriaus vedėją v. sl. Stasę Damijonaitienę, 4335 So. Artesian Ave., Chicagoje. Tel. VI 7-6427.

★ Katalikai ir nekatalikai skautai dalyvavo bažnytniame parade, kurį organizavo Toronto gegužės 16 d. kanadiečių skautų Trinity-Stanley Park distriktas. Tarp 400 skautų-čių dalyvavo ir 31 lietuvis su savo vėliava. Katalikai skautai ėjo į St. Mary bažnyčią. Jiems vadovavo mūsų skautininkas K. Batura. Nekatalikai ėjo į United bažnyčią. Parada lydėjo orkestras, ir jį priėmė distrikto vadovybė, kur kalbėjo tėvų-rėmėjų pirm. R. Doyle.

★ Nuo jauniausio iki vyriausio vadovų sąskrydis organizuojamas JAV vidurio rajone liepos 10-11 dienomis Rako stovyklavietėje Custer, Mich. Dalyvaus Chicago, Clevelando, Detroito, Omahos, Rochesterio jaunesnieji ir vyresnieji vadovai, pradedant skiltininkais — aukštyn. Tuo pat metu ten pat vyks (liepos 3-17 dienomis) ir Chicago skautų-čių stovyklos, ir suvažiavę vadovai turės progos sustiprinti savo skautiškuosius įspūdžius, kad grįžę į vienetus, dar energingiau dirbtų lietuviškiems ir skautiškiems idealams. Vidurio rajono vadeiva ps. P. Bučas prašo kuo greičiausiai atsakyti į tuo reikalu pasigstą bendraraštį, pranešant dalyvių skaičių ir t. t.

★ Virginija Bobinaftė, Aušros Vartų tunto Birutės d-vės vyr. skautė, vadovavo Cicero Aukšt. Lituanistikos m-los taut. šokių grupei gegužės 23 d. įvykusioje LB Chicago Apygardos Lituanistikos mokyklų moksleivių pavasario šventėje. V. sl. V. Bobinaftė pati šią Cicero mokyklą yra pernai baigusi.

★ Virgijai Bobinaftė, Aušros Vartų tunto Birutės d-vės vyr. skautė, vadovavo Cicero Aukšt. Lituanistikos m-los taut. šokių grupei gegužės 23 d. įvykusioje LB Chicago Apygardos Lituanistikos mokyklų moksleivių pavasario šventėje. V. sl. V. Bobinaftė pati šią Cicero mokyklą yra pernai baigusi.

KAPŲ PUOŠIMO DIENA

1965 m. gegužės 30 d.

(Šią kalbą Dr. P. Grigaitis buvo paruošęs pasakyti Lietuvos Tautinės Kapinės gegužės 30 d. Bet asmens, kurie buvo pradžioje jį tenai nuvežti, neatvyko — ir nepranešė, kad neatvyks. Čia skelbiame Dr. Grigaitis kalbos tekstą. — "N." Redakcija).

Gerbiamas pirmininke, gerbiami Chicago Lietuvių Tautinių Kapinių direktoriai, gerbiamieji lietuviai ir lietuvės!

Pernai šioje mirusiųjų atminimo šventėje nedalyvavau, nes tą dieną buvau išvykęs į tolimas nuo Chicago vietas.

Per tuos dvejus metus šiose Lietuvių Tautinėse kapinėse padaugėjo kapų ir paminklų. Vis daugiau ir daugiau senosios kartos atstovų suranda čia paskutinio poilsio vietą. Ta karta palaipsniui tirpsta. Ji išmirš, bet neišnyks jos sukurtoji įstaiga.

Ji yra lietuvių ir lietuviška pasiliks, kol šioje šalyje bus gyvų lietuvių tautybės žmonių. Nes šios lietuvių kapinės yra lietuvių ir niekam kitam nepriklauso.

Chicago Lietuvių Tautinės Kapinės buvo įsteigtos prieš 50 su viršum metų, kada lietuvių tautos idėja, pažadinta perieltojo šimtmečio 8-me dešimtmetyje, jau buvo plačiai pasisklidusi Lietuvos liaudyje ir plačiuose Amerikos lietuvių visuomenės sluoksniuose.

Nepasisėkus 1905 metų revoliucijai Lietuvoje, didelės masės žmonių apledo savo gimtąjį kraštą ir važiavo į Ameriką, nebeužmirėdami tarnauti Rusijos caro valdžiai ir ieškodami laimės šioje laisvės žemėje. Atvyko čia nemažas skaičius tų, kurie buvo jau viešai pasipriešinę Rusijos despotizmui. Jų tarpe buvo ir tokių, kurių gyvastims grėsė pavojus, patekus jiems į Rusijos žandarų nagus.

Tie ateiviai, vos suspėję čia šiaip taip įsikurti, ryžosi čia tęsti kovą prieš žiaurią caro lironiją.

Tokios buvo aplinkybės, kai Chicago lietuvių draugijų įgalioti atstovai nutarė steigti savo tautines kapines.

Kapinės nėra politikos įstaiga ir nėra politinės kovos įrankis. Bet buvo didelis reikalas jas turėti.

Laikyti lietuvių tautą pavergtą padėjo caro valdžiai Romos Katalikų Bažnyčia, išsiderėjusi sau įvairių privilegijų iš Rusijos autokrato. Ji smerkė Lietuvos žmones, kurie 1905-6 m. kovojo prieš caro despotizmą, ir ji stengėsi įtikinti parapijiečius šv. Rašto žodžiais, kad priešintis Rusijos valdžiai, tai nusikaltimas Dievui.

Aišku, kad daugelis žmonių, kovojusių už Lietuvos laisvę, nebeužmirė klausyti tokių pamokslų, liovėsi lankę bažnyčių ir eiti išpažinties. Bet tokiems "bedieviams" buvo užrakinti vartai į katalikų kapines. Jie buvo priversti kreiptis

kad kiekvienas lietuvis šią dieną gali jomis didžiūotis. Tai, pirmoje eilėje, nuopelnas Kapinių direktorių ir reikalų vedėjų, kurie dirbo sąžiningai, nenukrypdami nuo principų, kuriais ši įstaiga yra pagrįsta.

Vyriausias principas, kurio vadovavosi šių Tautinių Kapinių steigėjai, yra tas, kad žmogaus laisvė privalo būti apsaugota per visą jo gyvenimą, kad žmogus, ir mirdamas, nebūtų to arba kito autoriteto prievartaujamas ir niekinamas.

Tai yra Amerikos kelias. Nors Amerika kartais nuo jo nukrypsta, bet visada jį susiranda.

Amerika, kaip velionis J. F. Kennedy pasakė, yra imigrantų, ateivių kraštas. Lietuviai tarp įvairių tautinių ateivių grupių, yra viena mažiausiųjų. Bet ji, gal būt, labiau, negu kitos tautinės grupės, rūpinasi savo gimtojo krašto likimu.

Amerikos lietuviai geidžia, kad ir Lietuvos žmonės naudotųsi tokia pat laisve, kokią mes turime šioje laisvoje šalyje. Ir mes žinome, kad to geidžia Lietuvai Amerikos vyriausybė, kongresas ir visuomenė.

Tai mes nesame kokie nors atsiskyrėliai, separatistai arba paklydėliai.

Mes einame su didžiąja Amerikos gyvenimo srove.

Šitą kelią pasirinko tie, kurie šias Lietuvių Tautines Kapines kūrė ir ugdė. Jie pastatydino akivaizdų, išpūdingą paminklą savo ir visų mūsų pastangoms už laisvę ir žmoniškumą.

Sumanymas buvo įvykdytas ir praktika parodė, kad tai buvo sveikas ir naudingas visuomenei dalykas. Lietuvių Tautinės Kapinės yra taip gražiai sutvarkytos,

SKAITYK PATS IR PARAGINK KITOS SKAITYTI NAUJIENAS.

Piknike tvarkys trafiką

George Jonikas

Sekmadienį, birželio 6 d., Bučo Sode "Naujienų" pikniko trafiką tvarkys George Jonikas, Petras Simonėlis, Al. Kilkus, A. Anderson ir Tony Yuknis.

Prašome automobilistų klau-syti trafiką tvarkytojų. Tada ne tikai įvažiuoti, bet ir išvažiuoti bus labai lengva. Įvažiavimas automobilių į pikniką, kaip paprastai, kainuos vieną dolerį. Būtų gera, kad vairuotojas turėtų paruoštą dolerį, nereikėtų laiko gaisinti gražai.

"NAUJIENŲ" PIKNIKO DARBININKAI

Sekmadienį, birželio 6 diena, Naujienų piknike dirba šie darbininkai: 1. Povilas Milasevičius, 2. Sofija Milasevičienė, 3. Al Dargužis, 4. Vincas Mankus, 5. Emma Petraitienė, 6. J. J. Dargužis, 7. K. P. De-veikis, 8. Barbara Bajorinas, 9. A. Keturvis, 10. Emilija Markūnienė, 11. Michalina Baroni-nienė, 12. Kunigunda Končiū-vienė, 13. Chris Pamataitis, 14. John Nalis.

Visus pikniko darbininkus prašome laiku atvykti į darbo vietas.

Piknikui Ruošti Komitetas

Sekmadienį, birželio 6 dieną, BUČO SODE WILLOW SPRINGS, ILLINOIS

IVYKS PAVASARINIS

NAUJIENU PIKNIKAS

BUS IDOMI PROGRAMA, GERA MUZIKA ŠOKIAMS, SKANUS MAISTAS IR LABAI GERI GERIMAI. VISĄ LAIKĄ GYVAS IR GARSUS ORKESTRAS GROS POLKAS, VALSUS IR PAČIUS MODERNIŠKIAUSIUS ŠOKIUS JAUNIEMS IR VYRESNIEMS. BIRŽELIO 6 D. VISI KVIEČIAMI Į NAUJIENŲ PIKNIKĄ.

SAKOMA, KAD AMERIKOJE

NĖRA LAKŠTINGALŲ. YRA ...

"Aušros Vartų" tunto Žibučių 1-mosios draugovės jauniausios gegužės 23 d. susirinko iškilmingai sueigai ir mamičių pagerbimui.

Adjutantės sklt. Valerijos Sparkytės švilpukas. Su daina "Sesės skautės saulutė mums nusvito" pradedama sueiga. Reportus priima dr-vės dr-kė vyr. sklt. Albina Ramanauskienė. Įsakymai. Trys j. sk.: Dalia Čepėnaitė, Laimutė Jaunūtė, Vida Gierštikaitė gauna lakštingalos ženklą. Tai pirmosios lakštingalos šioje dr-vėje. Įžodis. Penkios j. sk. kandidatės tampa tikromis paukštytėmis: Genutė Dainytė, Linda Dainytė, Rūta Karaliūnaitė, Irena Krasauskaitė, Irena Parokaitė. Lūpos kartojta žodžio žodžius, pirštukai dreba, pirmą kartą bučiuoja Lietuvos vėliavą, bet širdukės pil-

nos džiaugsmo. Kaklaraiščius užriša buvusi dr-vės dr-kė s. Danutė Eidukienė. Tėvynės ilgisio ir gerojo darbo mazgelius riša mamiytės ir dr-kė.

Draugovė ir mamiytės sveikino tūtininkės ir savo vardu s. Danutė Eidukienė. O kad ateinančioji stovykloj būtų linksmiau ir dr-vė galėtų daugiau žaisti, įteikia dovanų sviedinį.

Su eilėraščių "Aš įteiksiu tau gėlytę" sesė nešė mamiytėms ir segė prie krūtininių gėlytes. Iš eilės pasirodė, sveikino mamiytės visi būreliai. Mėlynasis būrelis suvadino "Amatininkus". Visos sušoko ratelį: "Merguzėne eik į ratą", akordeonu palydėjo j. sk. Asta Ramanauskaitė. Adjutantė pravedė dainelę: "Vai kelkitės, vaikeliai". Sueiga baigta "Ateina naktis". D.

BAŽNYČIA SANTARYBOS IŠVAKARĖSE

Visur jį šimtmečiais atsilikusi

Europoje

Pačioje katalikybės tėviškėje, Italijoje, katalikų oficialiai skaitoma daugiau kaip 95 nuosimčiai, bet bažnyčias ir tai tik sekmadeniais belanko vos saujelės žmonių, daugiausiai moterų, vaikų ir senų. Daugiau kaip 3 milijonai italų yra suorganizuoti į kovingas Katalikų Akcijos grupes, bet komunistų partija Italijoje irgi yra skaitlingiausia iš visų kraštų šiapus geležinės uždangos ir kašin kurių šiandien Italijoje yra daugiau: praktikuojančių katalikų ar komunistų! Daugumas italų yra visiškai indiferentiškai savai religijai, kuri tikrumoje yra itališka. "Mane tai stačiai aliarmuoja", skundžiasi Bolognos kardinolas Giacomo Lercaro: "Prieš antiklerikalizmą mes turime daug ginklų, bet prieš indiferentiškumą labai mažai ginklų tėra"...

Kad tai yra itališka krikščionybės versija, rodo ne vien lotynų kalbos dominavimas katalikų bažnyčioje (bent iki vėliausių liturgijos reformų), romėnų patricijų uniformų madų ir manierų perėmimas bažnytiniais dvasininkų apdarais; popiežių sosto įamžinimas Romoje, Kurijos, Šventojo Ofiso ir didžiiosios dalies kardinolų tik italų skiriamas ir t. t., bet taip pat ir ūkinis bažnyčios turtų administravimas bei geroka dalim jų panaudojimas — italų italams.

Pavyzdžiui, spėjama, kad Vatikanas turtais šiuo metu siekia apie 15 milijonų dolerių, tai yra penkiolika kartų po tūkstantį milijonų dolerių. Iš to turto vien italai yra apie 1,6 milijono dolerių vertės šerų (akcijų) savininkai. Vatikanas turi didžiulius investavimus bankuose, draudimo kompanijose, chemikalų ir plieno pramonėje, statyboje, nejudomo turto (real estate) biznyje ir t. p.

Kapitalų dividendai padeda Vatikanui apmokėti įvairias labdarybės išlaidas, tokias kaip parama pusntram milijonui vaikų ir aprūpinimas maistu ir apranga 7 milijonų nepasiturinčių italų... Dėl to nereikia nė kiek stebėtis, kad visagalė Kurija taip atkakliai gina bažnyčios "senąsias tradicijas", pačioj Vatikanas II santaryboje visomis priemonėmis priešinas kiekvienai naujai minčiai, ir kad bemaž nesukilo prieš Joną XXIII, kai šis pasisakė eina atidaryti bažnyčios langus ir įleisti šviežio oro!

Kitoje tradicinėje katalikybės tvirtovėje — Ispanijoje antikerikalizmas ir masinė indiferentija yra visuotinis reiškinys ir ispanų bažnyčios vadai pradeda rimtai susirūpinti, kad ilgus metus besitęsij intymūs santykiai su žmonių nemėgiamu diktatorium gali bažnyčiai būti labai nuostolingi, kai tas diktatorius pagaliau mirs ar kitaip susilauks gaio.

Prancūzijoje statistika rodo 80% katalikų, bet patys prancūzai juokiasi, sakydami, kad tai yra puikus pavyzdys, kaip skai-

čiai moka meluoti. Miestuose bažnyčia neturi jokios įtakos, o provincijoje vietomis turi stiprią įtaką, vietomis jokios. Prancūzijos katalikai patys yra susiskaldę į sroves, tarp dešinės ir kairės, į konservatyvus, intelektualus, radikalus ir t. t. ir t. t. Airija, kaip ir Kanados Kvebeko provincija, skaitomos labiausiai kunigų apsėsti kraštai (priest ridden). Anglijoje, Olandijoje ir Skandinavijoje katalikai yra mažumoje, tad neturi tokios valdžios pagundos ir daugiau užsiima misionieriavimu.

Už Geležinės uždangos

Vengrijoje katalikų yra 67 nuosimčiai. Vatikanas su komunistine vengrų valdžia neseniai pasirašė kažkokį susitarimą, tačiau katalikų padėtis tebesanti "bloga".

Čekoslovakijoje 77% gyventojų yra katalikai ir Slovakija kiauurai katalikiška, bet Vatikanas žiniomis situacija yra "bad" (bloga).

Lenkijoje yra 30 milijonų gyventojų ir oficialiai absoliuti dauguma yra katalikai, kuriems Gomulka įvairiais mokesčiais stengiasi užslopinti religinę veiklą. Lietuvoje padėtį visi žinome patys. Jugoslavijoje katalikų esama 36%; Rumunijoje 76% (daugiau vengrai). Albanijoje buvo 11%; Ukrainoje didokas skaičius yra katalikai, kurie laikosi Rytinių apeigų, bet bolševikai po II pasaul. karo visus tuos "unijotus" įjungė į rusų ortodoksų bažnyčią.

Raudonojoj Kinijoje katalikų buvo 3 milijonai; šiauriniame Vietname vos keli beliko, o šiaurinėje Korėjoj katalikų padėtis panaši į šiaur. Vietnamą. Visur, kur komunistai yra pagrobę valdžią, ten iš katalikų Vatikanui bent iki šiol nėra jokios naudos... Apie 65 milijonai katalikų kitapus Geležinės uždangos yra gyvi palaidoti...

Amerikoje ir Kanadoje

Jungtinėse Amerikos Valstybėse "bažnyčia yra stipriausia", pasakęs vienas Romos katalikų prelatas. Galvų skaičiumi katalikų bažnyčia yra bent keturis kartus skaitlingesnė už bet kurią stambesnių protestoniškųjų denominacijų. Būdama atskirta nuo valstybės, ji neturi reikalo skirti savo klero dalį valdžios pareigoms ir turi apsieiti laiko priuščiam bizniui, dėlto bažnyčių, vienuolynų, katalikiškų mokyklų, katalikiškų ligoninių ir visokiųjų institucijų statyba yra milžiniška ir pralenkia net viduramžių statybos periodo ambicijas. Gana to, kad arti du trečdaliai fondų įvairiausioms misijoms Roma gauna iš JAV.

Katalikų bažnyčia giriasi JAV jau turinti 43 milijonus narių, bet tai yra popieriniai skaičiai. 1957 metų skaičiai rodo, kad tuomet JAV-bėse bažnyčioms visiška nepriklausančių buvo 64 milijonai...

Kanadoje jau skaitoma lygiai 15 milijonų gyventojų. Didžiausioji religinė organizacija ir čia

Čiurlionio Ansamblio Vyrų Choras

Birželio trėmimų ir laisvės kovos sukaktims artėjant

MANIFESTAS

Laisvųjų estų, latvių ir lietuvių dvidešimt penkeri kovos dėl Pabaltijo valstybių išlaisvinimo metai

Sovietų Sąjunga, pasirašiusi su Hitlerio Vokietija klastingą agresijos sutartį, prieš 25 metus užpuolė Pabaltijo valstybes. Apie 300,000 raudonosios armijos karių užplūdo Lietuvą 1940 m. birželio 15 d., o Latviją ir Estiją — birželio 17 d. Kremliaus emisarai — Dekanozovas, Višinskis ir Ždanovas — sovietų okupacinės kariuomenės padedami, nušalino teisėtąsias vyriausybes. Pabaltijo valstybių nepriklausomybė buvo sutrypta. Jos paverstos sovietinėmis kolonijomis.

Užpuldama savo baltiškuosius kaimynus, Sovietų Sąjunga pradėjo jėgos žygį į Vakarus. Tai buvo dabartinės tarptautinės įtampos ir naujo karo grėsmės pradžia.

Savo agresiniais veiksmais

yra katalikai. Kadangi visi Kanados prancūzai yra katalikai ir visi prancūzai katalikai panašiai kaip JAV negrai, yra nepaprastai ir sąmoningai visūs, jie savo prieaugliu siekia sau tautinių politinių ir tikiybinių išroka-vimų; Jungt. Valstybėse savo balsais nebetolinioj ateity lai-mėti negrą prezidentą; Kanadoj apie 1970 metus turėti katalikų skaičiaus persvarą ir paskelbti Kanadą katalikiška valstybe. Tačiau tuos ruožavus valdžios katalikų ekspansionistams gadinama faktas, kad Kanadoje milijonai žmonių visiškai nebeina į bažnyčią. Įtakingiausio Kanados žurnalo "Maclean's" redakcijos narys Hugh Garner straipsnyje "Dėl-ko penki milijonai kanadiečių neina į bažnyčią" be kt. rašo: "Daugumas Kanados bažnyčią lankytojų yra nuosirdūs ir maldingi. Jie tiki Dievą, dorovę ir savo bažnyčios specialias dogmas. Bet taip pat daro milijonai bažnyčias nelankančiųjų. Ir jų etika yra lygiai tokia pat kaip ir jų brolių, kurie reguliariai bažnyčią lanko".

"...Kai kurie kanadiečiai neina į bažnyčią, dėlto kad mes tikime, jog galime patys pasitikti gyvenimo, mirties, Dievo ir pomirtines problemas. Kiti iš mūsų, kurie tikisi esą tikri krikščionys, mano, kad visoki religinių pamaldų pridėkai buvo krikščionybei kunigų prikabinėti iš gentkarčių į gentkartes, kol šiandien pro ritualistinius medžius mes visiškai nebeužmatome krikščionybės gijos".

Visiškai liūdnai Romos katalikybės reikalai stovi grynai katalikiškoje Pietų Amerikoje, kur 190 milijonų skaitoma katalikų, bet patys katalikų vadai pripažįsta, jog gera būtų, jei tikrų katalikų būtų dešimtasias nuosimtis.

J. Pr.

(b. d.)

PAREIŠKIMAS

Lietuvių Studentų Sąjungos 1964-65 Rinkiminė Komisija te-gavusi tik vieną Centro Valdybos pasiūlytą sąrašą, vieną Garbės Teismo Sąrašą ir vieną Kontrolės Komisijos sąrašą, ir pagal Lietuvos Studentų Sąjungos Statuto VI paragrafą pratešusi kandidatų siūlymo datą dviem savaitem ir pranešus apie tai visiems Lietuvos Studentų Sąjungos nariams, nesulaukus kitų kandidatų sąrašų skelbia sekančius Lietuvos Studentų Sąjungos organus išrinktus be balsavimo 1965-66 mokslo metams:

Centro Valdyba: Bostone, Paulius Zygas, Rimvydas Liutkus, Kęstutis Girmius, Giedrė Karosaitė, Šarūnas Gavelis, Regina Petrikonytė, Uogintas Kubilius. Garbės Teismas: Chicagoje, Šarūnas Lišauskas, Vytautas Mišelis, Jonas Žukauskas.

Kontrolės Komisija: Detroite, Algimantas Bublys, Rimantas Griskelis, Zibutė Zaparackaitė.

Vėl srautas knygų

Pagal Ch. Lifšicaitę, vilniškės "Minties" leidyklos redaktore, vienos populiariausių knygų esančios tos, kuriose pasakojama apie žymius politinius veikėjus... (Iš tikrųjų yra priešingai — E). Dabar kyla reikalus paruošti dar daugiau tokių leidinių vis didesniais tiražais ir niekas neskelbs, kad jie gyventojai nemėgiami. Iš minėtos Lifšicaitės žinių ("Tiesa", nr. 104) seka, kad per pastaruosius metus išleista gausybė knygų ne tik apie Lenina, bet ir apie Markso draugę Zenę Marks, apie Olmskio gyvenimą, maršalą Blücherį ir kt. Išėjo knygos ir apie lietuvių komunistinius veikėjus V. Putną, K. Didžiulį, K. Preikštą, ruošiami atsiminimai apie V. Mikėvičių — Kapsuką, Z. Angarietį, K. Krastinaite, Adelę Šiaučinaitę ir kt.

Visoje eilėje leidinių pristatomi revoliuciniai ar karo veikėjai, buvę vad. asmenybės kulto aukomis Lietuvoje ar Rytų bloko kraštuose. Pasirodys knygos apie Jeronimą Oborevičių, Joną Jakirą, maršalą M. Tuchačevskį, išleista knyga apie G. Dimitrova. Lifšicaitės nuomone, tokios knygos turinčios auklėjamąjį poveikį... (E)

Nariai: Juozas Bachunas, Pasaulio Liet. Bendruomenės Pirmininkas; Algis Zaparackas, Lietuvių Studentų Sąjungos Pirmininkas; Peter Lejins, jr., Pasaulio Laisvųjų Latvių Federacijos Pirmininkas; Gundega Michel, Pasaulio Latvių Studentų Sąjungos Pirmininkė; Olev M. Piirsalu, Pas. Estų Tarybos Pirmininkas; Peer Rebassoo, Estų Studentų JAV Sąjungos Pirmininkas. New Yorkas, 1965 m. birželis

Fasveikink savo draugus per "Naujienas"

INVEST IN UNIVEST*

CURRENT Dividend Rate

4 1/2%*

per annum

Effective April 1, 1960

Universal Investment Share Account

PELNINGAS IR SAUGUS BŪDAS TAUPYTI

UNIVERSAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

1800 S. HALSTED STREET
CHICAGO 8, ILL.
Phone: HYmarket 1-3070

UNIVERSAL HOME BANK'S

ALL ACCOUNTS INSURED BY \$10,000 BY AN AGENCY OF THE UNITED STATES GOVERNMENT.

4 1/2%

current dividend

4 1/2% DIVIDENDĄ MOKAM UŽ VISAS TAUPYMO SĄSKAITAS

4 metų Investment bonus sąskaitom mokam 4 1/2% dividendą kas pusmetį ir ekstra 1/2% per metus išmokam pabaigoj 4 metų.

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4071 ARCHER AVENUE — CHICAGO, ILLINOIS 60632

Valandos: pirmad., antrad., penktad. ir šeštad. 9:00 r. — 4:30 po pietų; trečiadieniais uždaryta; ketvirtad. 9:00 r. — 8:00 val. vak.

5%

on Investment bonus

MOVING

APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS

IS TOLI IR ARTI

Tręzij dielē traukē — Tręjaušē kraustymo traukē

Šlęj metu pofūrimas — Šlęjis š-satūnīgās palatamānās

JUOZAS NAUJOKAITIS

2022 W. 69th Chicago 36, Ill. Tel. Wollbrook 5-9209

Subscription Rates: In Chicago \$15.00 per year, \$8.00 per six months, \$4.00 per 3 months. In other USA localities and Canada \$13 per year, \$7.00 per six months, \$4.00 per three months.

Kitose JAV vietose ir Kanadoje: metams \$13.00, pusei metų \$7.00, trims mėnesiams \$4.00, vienam mėnesiui \$1.50

Dienraščio kainos: Chicago ir priemiestuose metams \$15.00, pusei metų 8.00, trims mėnesiams \$4.00, vienam mėnesiui \$1.50

Užsienioose: metams \$16.00, pusei metų \$8.00, vienam mėnesiui \$1.50

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

PULK. KAZYS GRINIUS

Rašo P. G.

Šių metų gegužės 29 d. stajgai mirė nuo širdies smūgio Kazys Grinius, Dr. Kazio Griniaus, buv. Lietuvos prezidento, ir jo pirmosios žmonos Jono Griniuvienės - Pavalkytės sūnus.

Mirė, eidamas 66 metus amžiaus. Vėlonis buvo pasirinkęs karinę tarnybą. Baigė karo mokyklą Prancūzijoje ir Belgijos generalinio štabo akademiją. Buvo pasiekęs gen. štabo pulkininko laipsnį Nepriklausomoje Lietuvoje.

Antrojo Pasaulinio karo metu pulk. Grinius buvo karinis atašė prie Lietuvos pasiuntinybės Berlyne. Bolševikams okupavus Lietuvą, jisai, turėdamas diplomatinę pasą, atvyko į JAV ir čia pasilikę gyventi iki pat savo mirties.

Šiuos žodžius rašančiam teko jį pažinti 1905 m., kada jisai buvo dar tik 5 metų amžiaus vaikas. Jo tėvai tada gyveno Marijampolėje.

P. Grigaitis, Petrapilio universiteto studentas, buvo Dr. Kazio Griniaus pakviestas pastatyti Marijampolėje Keturakio komediją "Amerika Pirtyje". Tą vaidinimą ruošiant, Grigaitis apsigyveno Dr. K. Griniaus namuose ir pasilikę tenai gyventi iki pabaigos vasaros.

Per tuos vasaros mėnesius Lietuvos socialdemokratų organizacija sumanė rengti bažnytkaimiuose "revoliucines pralabas". Pirmą prakalbą Dauksiuose buvo apsiėmęs pasakyti Jonas Grinius, daktaro brolis, bet jisai už kelių dienų prieš Dauksių atlaidus susižeidė ir prikabino Grigaitį jį pavaduoti.

Nei Dr. Grinius, nei jo žmona nieko apie tai nežinojo. Juodu apie tai patyrė iš daktaro pacientų, mačiusių Grigaitį kalbant Dauksiuose. Išgirdo apie tai, deja, ir žandarų viršininkas Marijampolėje. Tada Peterburgo studentas turėjo skubiai dūmti į savo tėviškę, Kudirkos Naumiesčio parapiją.

Daktaro Griniaus vaiką Kaziką tą vasarą ištiko pavojinga liga: "encephalitis", smegenų plėvės uždegimas. Jo tėvas buvo be galo susirūpinęs, nes jisai bijojo, kad ta liga skaudžiai pažeis vaiko smegenis. Bet jisai, savo žmonos brolio Dr. Pavalkio padedamas, vaiką išgydė.

Pirmojo Pasaulinio karo metu Dr. K. Grinius buvo mobilizuotas ir tarnavo, kaip vyresnysis gydytojas, Juodosios Jūrų karo laivynė. Jo šeima — žmona, sūnus Kazys ir dukrelė Gražina, keliais metais jaunesnė už Kazį, buvo apgyvendinti Kaukazo mieste Kislovodske.

Bolševikų kurtomoje suirutėje pradėjo siausti plėšikų ir žmogžudžių gaujos visoje Rusijos imperijoje. Chuliganizmo banga užliejo ir Kaukazą, Nuvykęs savo šeimą aplankyti, Dr. Grinius rado žmoną Joaną ir dukrelę Gražiną užmuštas, namą apiplėštą.

Kaziukas to plėšimo metu buvo išėjęs į mokyklą, todėl išliko gyvas. Kislovodske jisai baigė rusišką gimnaziją. Po ilgų metų nesimatymo teko mums su juo susitikti, kai liems metams praėjus po karo. "Naujienos", išgirdusios apie pulk. Kazio Griniaus atvykimą į New Yorką, pakvietė jį, kaip garbės svečią, į savo pikniką. Jį pirmą kartą tada pamatė keli tūkstančiai Amerikos lietuvių.

JAV-se jisai, netrukus, įsijungė į Amerikos Lietuvių Tarybos veiklą dėl Lietuvos išlaisvinimo. Tarybai įsteigus Amerikos Lietuvių Informacijos centrą New Yorke, pulk. Grinius jėjo į jį, kaip vienas iš keturių direktorių. Vėliau jisai perėjo į "Voice of America" (Amerikos Balsas) pranešėjų štabą. Dirbo kurį laiką Muenchene, paskui buvo perkeltas į Washingtoną.

Savo išvaizda pulk. K. Grinius atrodė sveikas ir gražus vyras. Bet artimieji jo draugai žinojo, kad jisai sirguliuoja ir kasdien ima tam tikras, gydytojo prirašytas piliules.

Vis dėlto jo netikėta mirtis buvo labai skaudi staigmena visiems, kurie jį pažinojo asmeniškai. Mirė jisai, kaip ir jo tėvas, svetimoje šalyje, toli nuo gimtojo krašto, patekusių Rusijos despotų vergijon.

JAV ginkluota intervencija išgelbėjo tūkstančius nekaltų žmonių gyvasčių ir sustabdė žiaurius mūšius Santo Domingo mieste. Prez. Johnsonas neturi jokio kito tikslotoje nelaimingoje šalyje, kaip tik taikos, kad jos žmonės galėtų išsirinkti savo valdžią ir gyventi ramybeje.

Prezidento Johnsono įgaliotas atstovas, kariuomenės štabo viršininkas gen. Harold K. Johnson, padėjo vainiką prie nežinomo Kareivio kapo Arlington kapinėse. Sekmadienį, Kapų Puošimo Dienos iškilmėse dalyvavo visa eilė aukštų karo vadų.

Sukilimai ir perversmai Lotynų Amerikoje

Jungtinių Amerikos Valstybių kritikai — ne tik priešai, bet ir kai kurie draugai — sako, kad prez. Johnsonas, pasiūsdamas marinius ir paratruperius į Dominikonų Respubliką, neteisėtai įsiveržė į svetimą valstybę ir atėmė jos žmonėms galimybę sutvarkyti savo vidaus reikalus taip, kaip jie nori.

Jei ne Amerikos ginkluotos jėgos invazija, sako jie, tai Dominikoje nebūtų kilusios žiaurios kautynės ir šiandien tenai jau būtų taika.

Vadinasi, Amerika kalta, kad toje Karibų srities saloje tapo per paskutines kelias savaites pralieta tiek daug kraujo ir kad dar iki šiol joje nėra ramybės.

Bet šitiems kaltinimams nėra rimto pagrindo. Istorija rodo, kad Lotynų (ispaniškai arba portugaliskai kalbančiose) šalyse niekad nebuvo pastovios taikos. Paskutinio šimtmečio būvyje įvyko jose maždaug 3,700 valdžios perversmų, sukilimų ir pilietinių karų.

Laiks nuo laiko įsikūsdavo JAV, pasiūsdamos į tą arba kitą respubliką karo laivą su jūros kariais (mariniais) apsaugoti savo piliečius arba jų turtą. Ne kiekvieną tų intervencijų buvo bešališka ir teisinga. Tačiau JAV ginkluotos jėgos pasitraukdavo, kai tik riaušės tenai pasibaigdavo ir susidarydavo daugiau ar mažiau pastovios taikingo gyvenimo sąlygos.

Amerika niekad nesiekė bent vieną tų respublikų paimti savo valdžion. Ji niekad nesikėsino jas pavergti, kaip kad daro šiais laikais pvz. komunistinė Rusija, kuri uždėjo savo jungą ištisai eilei savo kaimynų, nepajėgusių nuo jos atsiginti: pagrobė juos ir iš savo nagų nepaleidžia.

Milžiniškoje daugumoje atsitikimų Šiaurės Amerikos valdžia neturėjo nieko bendro su perversmais, maištais ir pilietiniais karais tose Centro Amerikos, Pietų Amerikos ir Karibų srities valstybėse. Washingtonas neklidė joms valdytis ir tvarkytis, kaip jos geriausia išmano. Bet jos dar neišmoko savarankiškai valdytis.

Kai kurios jų jau turi konstitucijas, panašias į JAV konstituciją, ir palaipsniui ima vis geriau tvarkyti savo vidaus reikalus. Bet to laipsnio dar nėra pasiekusi Dominikonų Respublika.

Per 31 metus be pertraukos ją valdė diktatorius Trujillo. Kai jisai buvo užmuštas, valdžia sugriuvo. Armijos generolai varžosi dėl galios ir respublikos vyriausybės nuolatos keičiasi.

Todėl yra gryniausia nesąmonė kaltinti dėl tų suirucių JAV.

JUOZAS KAPACINSKAS SIAUBINGOS DIENOS (1944-1950 metų atsiminimai)

5 Rugpjūčio trečią dieną vokiečių kareiviai užėmė mūsų sodybą ir už trobų sustatė artilerijos pabūklus. Nors vokiečiai neliepė iš namų išvykti, bet mes patys nutarėm išsikraustyti, nes ilgiau namuose pasilikti buvo pavojinga. Paskubomis į du vežimus susikrovėme įvairius daiktus, maisto produktus, kelias avis ir, prie vežimų prisirišę keturias karves, išvažiavom iš namų. Nuvaziavom į Santaros kaimą ir laikinai apsisostojom pas vieną ūkininką prie Podvarko miško.

Radome ten ir daugiau atvažiavusių apylinkės gyventojų, kurie, kaip ir mes, laikinai pasitraukė iš savo sodybų, kad galėtų pasislėpti nuo Sovietų lėktuvų. Miške išbuvom apie savaitę. Tuo tarpu aprimo frontas, kuris buvo apie keturis kilometrus nuo mūsų sodybos. Žmonės pradėjo kalbėti, kad vokiečiai jau sustabdė raudonąją armiją ir neteis jai toliau veržtis. Gal, girdi, netrukus pradės stumti atgal, tai bus galima grįžti į savo namus.

Rugpjūčio dešimtą dieną aš grįžau į tėviškę, kur šeiminkavo vokiečių kareiviai. Esą mūsų sodyboje kareiviai man gyventi namuose nedraudė. Nors vokiečių kareiviai tėviškėje šeiminkavo nesivaržydami, bet naudojosi tikrai tokiais daiktais, kurie jiems buvo reikalingi, šiaip nieko nemaikino. Po kelių dienų apie esamą namuose padėtį pranešiau namiškiams. Pasitarę rugpjūčio aštuonioliką dieną visi — tėvas, motina, sesuo ir du broliai grįžom į namus.

Gyvenom kartu su vokiečių kareiviais ir vėl pradėjom dirbti kasdienius ūkio darbus. Pasiryžom iš namų niekur daugiau nebėgti. Grįžo iš miško į savo namus ir kiti apylinkės gyventojai, nors frontas nuo čia buvo tikrai už kelių kilometrų ir buvo aiškiai girdėti automatinių pabūklų traukėjimas ir artilerijos sviedinių sproginai, kurie retkarčiais pasiekdavo ir tolimesnes apylinkes. Daugiausia baimės įvardavo sovietų lėktuvai, kurie nuolat skraidė ore ir, pastebėję bet kokį judesį, nusileisdavo žemyn ir apšaudydavo iš kulkosvydžių. Jeigu kurioje sodyboje pastebėdavo kariuomenę, tai atskrisdavo visa grupė lėktuvų ir, sukdam ratu aplink sodybą, padegamosiomis kulkomis apšaudydavo, kol pasirodydavo dūmai. Taip iš lėktuvų padeginėjo ūkininkų sodybas.

Pafrontės apylinkėse gana dažnai pasirodydavo ore ir vokiečių lėktuvų, kurie susikaudavo su sovietiniais. Vieną dieną, apie trečią valandą po pietų, tokios oro kautynės įvyko netoli mūsų namų. Mes sekėm kautynes su baimė ir su savotišku pasigėrėjimu. Štai žiūrime, kaip vienas lėktuvas jau krinta žemyn. Nukrito į kaimyno Dievokaicio rugių lauką. Pasibaigus kautynėms ir lėktuvams nuskrudus, mūdu su broliu A. nubėgom pažūrėti į tą vietą. Radom lėktuvo sparnus, uodegą ir kitas dalis, bet nebuvo lėktuvo motoro ir, svarbiausia — lakūno. Pasidairę pamatėm tikrai šliūžę per rugius. Mes ta šliūžę atėjom į ūkininko sodybą. Čia paaiškėjo, kad atsiplėšęs nuo lėktuvo motoras drauge su lakūnu iš nercijios atšliaužė į ūkininko kiemą ir pralindo pro lentinio kluono abi sienas. Tik čia lakūno lavonas iškrito, o motoras dar gerokai nušliaužė į pakalnę, į kito ūkininko pievą. Po kelių likos minučių atvažiavo ir vokiečių kariuomenės vyriausybė, kuri, pamačiusi, kad ne jų lėktuvas, tuoj nuvaziavo. O ūkininkas atsinešė kastuvą, iškasė duobę ir lakūną užkasė — palaidojo.

Nors ši karta buvo numuštas sovietų lėktuvas, tačiau ore jie vartavo. Atskridę vokiečių lėktuvai, kiek pasišaudė, nardavo žemyn ir pažeme sprukdavo atgal į Vokietiją.

Po kelių dienų frontas visai aprimo. Jisai buvo

nuo mūsų sodybos maždaug už keturių kilometrų. Liovėsi skraide ir sovietų lėktuvai. Vadinasi, vokiečiai sovietus sulaukė. Dabar mes tikrai galvojome, kad vokiečiai jų į savo žemę nešleis. Kažkur išvežė ir artilerijos pabūklus, o žmonės, vadovaudamiesi savo protu ir patyrimu, kalbėjo, kad jau sovietų kareiviai bėga atgal į savo žemę. Tuo tarpu mes neturėjom tikrų žinių, kaip sekasi vokiečiams kituose frontuose. Reikėjo pasitenkinti tikrai gandonesiu. Daugelis patikėjo, kad vokiečiai jau gins Rytprūsius. Juo labiau, kad visas pasienis buvo prikasinetas griovių. Pradėjom galvoti, kad frontas šioje vietoje galėjo apsisotiti iki karo pabaigos. Vadinasi, jeigu vokiečių vadovybė pasiryžo kovoti iki paskutinio kraujo lašo ir sovietų į savo žemę neįsileis, tai ir mes pasiryžom kovoti, laikytis iki paskutinio nervų sutrikimo ir iš savo gimtųjų namų niekur nesitraukti. Tačiau, taip galvodami, skaudžiai apsirikom: dar tada neįjutėm ir nežinojom, kad jau netoli tas laikas, kai būsime išvaryti iš gimtųjų sodybų.

ISVARO IŠ GIMTŲJŲ NAMŲ

Rugpjūčio dvidešimt trečią dieną gavom iš vokiečių karo vadovybės įsakymą tučtuojau išsikraustyti iš namų ir vykti toliau nuo fronto į vakarus. Mat, čia buvo paskelbta karo lauko zona, kurioje joks civilinis žmogus keturiolikos kilometrų ruože nuo pirmųjų fronto linijų neturėjo teisės maišytis. Įsakymas buvo toks: jeigu per porą valandų iš savo namų neišsikrausytis, tai mus išvarys pėsčius ir nieko neeis pasiimti. Taigi vėl skubiai kraustomės, nors sunku buvo, viską palikus, vykti į nežinią, o ypač ūkininkui, kuris taip buvo prisirišęs prie savo žemės. Tačiau kitos išeities nebuvo: karo lauko įsakymams nepaklusti buvo neįmanoma. Paskubomis paruošėm du porinius vežimus, prisikrovėm būtiniausių daiktų, maisto produktų, kelis maišus javų, imėm ir vežimus dar kelias avis, prie vežimų pririšom tris karves, pasikinkėm ir vežimus

SVEČIUOJASI CHICAGOJ VALERIJA SEIBON

Ilgametė Kalifornijos gyvenitoja Valerija Seibon atvyko į Illinois vasaros atostogų praleisti. Ji jau aplankė savo dukrą Praurimę Ragas, gyvenančią Itasca miestelyje.

Šiomis dienomis ji svečiuojasi pas kitą dukrą, Mrs. Vanliedą Petkus, realstatininko žmoną. Chicagoje gyvena ir trečioji josios dukra, ponija Birutė Podis. Chicagoje ir jos apylinkėse ponija Valerija rengiasi praleisti bent pusantro mėnesio, o vėliau išvažiuos į Yucaipa, Calif.

Ateinantį sekmadienį ji atvyks į Naujienų pikniką, kad galėtų pasimatyti su gausiais savo pažįstamais čikagiečiais.

Žuvies balsas

Vienas prezidento vyresniųjų patarėjų ekonominiams klausimams anadien gauna iš St. Paul miesto Minnesotoj, tolimos distancijos telefoną.

"Pone", vos girdimai iš ragelio čiulbėjo į patarėjo ausį kažkoks silpnas, švelnus balselis. "Aš tamsta skambinu ryšium su straipsniu, kurį tamsta parašėte Economic Review šio mėnesio laidoje ir nepaisant kaip man ir nemalonu, turiu tamstai pareikšti, jog aš visiškai nesutinku su tamstos premisomis (prielaidomis), kurias tamsta cituoji, norėdamas paramstyti savo argumentus. Pragyvenimo išlaidos jokiu būdu nėra tiek pašokėjusios. Dolerio perkamoji galia toli gražu nėra tiek blogai kritusi, kaip tamsta įrodinėji. Faktas yra, kad aš pats, mano pati ir mūsų trys vaikai puikiai pragyvename savaitę už 83 centus..."

"Aštuoniolksim tris centus! — pakartojo ekonomistas

savo ausims netikėdamas. "Ar tamsta pasakei 83 centus per savaitę ar aš blogai nugirdau? Būkite geras ir papasakokite man, kaip tamsta įstengiate išgyventi tokia menkute suma... Atsiprašau, pone, aš labai silpnai tamstą girdžiu. Tur būt, blogas sujungimas. Malonėkite kalbėti garsiau, garsiau!"

"Man labai gaila", vėl atsiliepė švelnutis silpnutis balselis. "Aš negaliu kalbėti garsiau. Aš esu auksinė žuvelė..."

Trys jauni mokslininkai parinkti iš Illinois

Prezidentas Johnson atrinko 63 berniukus ir 58 mergaites, aukštesnių mokyklų baigiančius mokinius, kaip visos tautos gabiausias moksleivius prezidentinei stipendijai (scholarship) gauti. Iš to būrio trys yra iš Illinois, bet pati gabiausiaji yra Laura Lein, 18 metų amžiaus, Evanston Township High School mokinė. Kiti du yra Scott Carson Moriarty iš Lincoln ir James Witschy iš Olney, Ill.

grakšti blondinė dainininkė Miss Phyllis McGuire.

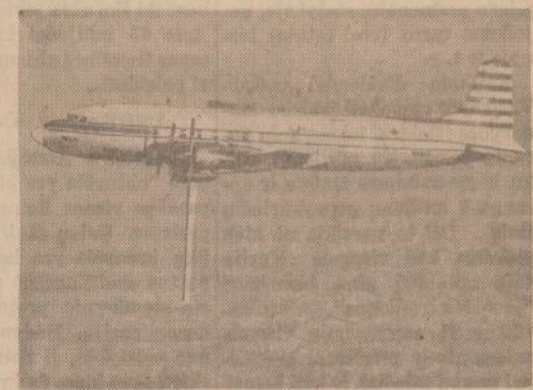
Savo įtarimą jis išreiškė višam tuzinui kokteilio gerėjų vienoje ištaingioje Forest Parko ūžeigoje, pavadindamas savo meilužę "žiurke". Kiti bosų žodžiai, kaip reporteriai praneša, buvo visiškai necenzūriški, dėlto negalimi rašyti.

Gengsterio meilė

Chicago kriminalo sindikato bosas Sam Momo Giancana šiomis dienomis yra nepavydėtinoje būklėje. Po kelių pakvietimų, federalinis grand jury teismas jam aiškiai pasakė, kad jis turės sėstis į kalėjimą, jei nepradės kalbėti tikrą tiesą, nuo kurios iki šiol jis dangstėsi Konstitucijos penktojo amendentu.

Vistomet įtaringas, cosa nostra šeimos "tėvas" įtarė, kad jo padėjimą bus gerokai apsunksinusi jo nuo 1961 metų visų gerų laikų, naktinių iškilų bei vakacijų dalyvė aukšta,

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

Federalinė valdžia leido Vidurvakariams rodyti televizijos programą dar šiais naujais ruožais. Pirmos eilės bus pagerintos auklėjamosios programos. Programos bus perduodamos pavėlesniu matomos 24 pėdų antenos pagalba, pritaityta prie skandancio didelio lėktuvo.

po porą arklių ir vėl su skaudančiom širdim bei ašarom išvažiavom iš namų.

Vaziavom į vakarus, kaip buvo įsakyta, arčiau Vokietijos sienos. Vaziavom, slegiami nežinios. Pavažiavę geroką galą, pasukam į šalį — į pietus, miško link, kur anksčiau buvom apsisotę. Pasukę į šoną, per laukus pavažiavom tikrai kelis kilometrus iki to Santaros kaimo, prie Podvarko miško ir laikinai apsisostojom pamiškeje. Vadinasi, pasilikom karo lauko zonoje. Čia radome ir daugiau apsisostusių tokių pat išvartų ūkininkų, ty, vokiečių kariuomenės išstremtų iš savo namų, kaip ir mes.

Frontas buvo ramus, neskraidė sovietų lėktuvai, todėl čia kelias dienas pagyvenom ramiai. Būtume sutikę taip gyventi net keletą savaičių, kad tik vėl galėtume grįžti į namus. Deja, neišgaleto čia gyventi. Rugpjūčio dvidešimt septintą dieną, išaušus gražiam sekmadienio rytui, nuėjau tolyn į krūmus nusiprausti. Mane užtiklo vokiečių karo lauko žandaras. Krūptelėjau jį pamatęs. Žandaras buvo ne vienas. Jį lydėjo didelis, išdresiruotas vilkų veislės šuo. Ant peties jis turėjo užsikabinęs automatinį šautuvą, o rankoje, tvirtai suspaudęs ir j mane atkišęs, laikė naganą. Šurpas nupurtė, kai pamačiau prieš save stovintį žandarą. Aš negalėjau nei pabėgti, nei ką sakyti, išvydęs piktas žandaro akis, žvelgiantis tiesiai į mane, tartum jis svarstytų, ką su manim padaryti. Bijojau net pajudėti. Praslinkus keliolikai akimirkų, pasidrausinau ir ėmiau trauktis atgal. Kaip čia atsirada? Ką čia veikti? — suriko žandaras vokiškai. — Ar nežinai, kad karo zonoje civiliams maišytis jau seniai uždrausta! Aš parodžiau jį tą pusę, iš kur buvau atėjęs, ir pasakiau, kad čia gyvenu. Jis nusekė paskui mane ir rado čia daugiau pristatytų vežimų ir žmonių. Pirmiausia, piktai rėkdamas, įsakė ko greičiausiai iš čia išsinesdinti.

(Bus daugiau)

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PRospect 8-3229
Rezid. telefonai: WAilbrook 5-5076
Valandos: kasdien nuo 10 iki 12 val. ir ryto ir nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus.

Telef.: PRospect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tikta antradieniais ir penktadieniais.
Trečiad. ir sekmadi. ofisai uždaryti.
Rzp.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7668

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ CHIRURGIJA
PR 6-1795 arba 312-695-0533
425 N. LIBERTY ST. R. 25
ELGIN, ILLINOIS
Valandos pagal susitarimą

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisai: HEimlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmad., ketvirtad. nuo 1-4 ir 7-9, antrad., penktadienį nuo 1-5, treč. ir šeštadienį tikta susitarus.

Ofiso telefonai: VIRginia 7-0034 arba 776-4269
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Akių ir moterų ligos
4157 ARCHER AVENUE
OFISO VALANDOS:
Nuo 2-4 ir nuo 6-8-30 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 2 iki 4 popiet. Trečiadienį pagal sutartį.

Tel. ofisai: HE 4-1414, rez. RE 7-6867
DR. BR. GAIZIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Valandos: 1-3 ir 6-8 val. po pietų kasdien. Šeštadieniais 1-4 val. p. p. Trečiadieniais uždaryta.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val. Treč. ir šešt. uždaryta.
Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonai: GArden 3-7278

GRovehill 6-1595
DR. ALDONA A. JUSKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus trečiadienį ir šeštadienį.
2422 W. MARQUETTE ROAD

DR. A. KAVALIŪNAS
VIDAUS IR KRAUJŲ LIGOS
5540 So. PULASKI RD.
Ofisai: 585-2525
Rezid.: TRIangle 3-0281
Priėmimo valandos: Pirmad., Antrad., Ketvirtad. ir Penktad. 2-4 val. p. p. ir 6-9 val. vak.
Kitu laiku pagal susitarimą.

Tel. ofisai: PR 8-7773; rez.: PR 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
CHIRURGAS
2858 W. 63rd STREET
Val.: pirmad., ketvirtad. 5-8 val. vak., antrad., penktad. 1-4 popiet.
Priiminėja tik susitarus

Ofiso telefonai: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801
DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir nuo 4-8 val. po pietų. Šeštad. nuo 9:00-2:00 p. p.
Trečiadieniais uždaryta.

Phone: NEvada 8-7048
DR. A. MONTVIDAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Room 322
4010 WEST MADISON STREET
CHICAGO, ILL. 60624
Valandos: kasdien nuo 10 ryto iki 3 p. p. Vakara: pirmad. ir ketvirtad. nuo 6 iki 8 val. vakaro.

Ofiso telefonai: CLiffside 4-2896
Rez. telefonai: WAilbrook 5-3099
DR. P. STRIMAITIS
Bendra praktika ir chirurgija specialiai
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4644 SO. ASHLAND
Savaitės dienomis priėmimo valandos 2-4 ir 6-8 val. vak.
Šeštadieniais 2-5 val. vak.
Trečiadieniais ir sekmadieniais uždaryta. Ligonius priima tik susitarus telefonu.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisai: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223 arba PR 6-5577
OFISO val.: pirmad., antrad., trečiad. ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
OFISO telefonai: HEimlock 4-2123
Rezid. telefonai: GIBson 8-6195

A T O S T O G O S E

GYVŲJŲ IR MIRUSIŲJŲ DRAUGYSTĖ

Žmonių minios gražiausiose lietuvių kapinėse
Gamta maloniai nusišypsojo savo vaikams praėjusį sekmadienį. Visą savaitę šaltas, apsiniaukęs oras gegužės 30 dienos rytą pradėjo blaivyti ir kai į Lietuvos Tautines Kapines pradėjo traukti ilgos eilės automobilių su žmonėmis ir gėlėmis, saulutė pagaliau visiškai nusimetė debesų ir rūko vualį ir savo brangiais spinduliais gausiai apypylė kalvuotąjį parką, prie Kean Avenue, Willow Springs, kur gyvi lietuvių savo brangiems amžinai atsiškrusiemis yra pastatę gražiausias kapines, kokių vargiai visoje Chicagos apylinkėje turi bet kuri kita tautinė ar religinė bendruomenė. Pamačius šį pasirinktąjį gryniausią lietuvišką miestą su jau daugiau kaip septyniais tūkstančiais nuolatinių gyventojų, taip ir prisimena jaunystėje dainuotą dainą. "Vilniaus kalneliai, sveikiname jus! Ruoskit drausoliams tinkamus kapus..."

Solidūs geležiniai vartai į Amžinybę šią dieną plačiai atidaryti; žmonių vis daugiau plūsta, o automobilių eilėms įvažiuoti net šalutiniai vartai atverti. Prie didžiųjų vartų iš pat ryto būriuojasi apšėiai uniformuoti vyrai; policijos tvarką daryti ir abiejų mūsų veteranų postų — Dariaus - Girėno ir Don Varnas vyrai. O tų gė-

lių, gėlių. Tautinių Kapinių miestelis, kurs daugelio rūpesčių rąkų jau iš vakaro buvo gerokai dekoruotas, šį sekmadienį virto tikru gėlynoju.

Būreliais, grūpėlėmis, savičiais, šeimos, artimieji apstoje savo mylimųjų atsiškrususių kaurburėlius. Kai kur pavieni figūra ant kelių, arčiausiai žemelės pasilenkusi, vienui viena susikaupusi. Bet saulutė savo spinduliais beregint džiūvina veiduose deimantais žibancias ašarų raras, ir va veikdas vėl lyg transfiguruotas šypsosi daug gražesne šypsena, negu didelė medžiaginė dovaną gavus. Kiti žmonių susigrūpavimai, lyg patys būtų rojuje atsidūrę, šnekučiuojasi tokionis temomis, kokių labai retai teišgirstum šio kiadieniame gyvenime. "Mirtie, kur tavo gylis!" kaikas balsu paklausė, pridurdamas: "Tokiamie jauniame lietuviškame miestelyje aš nieko prieš neturėčiau šiandien pat apsigyventi!" Čia beveik kiekvienas randa brangių draugų ir gerų pažįstamų daugiau, negu yra likę gyvųjų tarpe.

Is kapinių pilaitės bokšto skaidriai aidi Jono Butėno, Algirdo Brazio ir kitų įrekorduotus šloikai dienai pritaikytos giesmės ir dainos. Ema Petraitienė, kuri vis labiau darosi nepamainoma šio lietuvių miesto administracijos talkininkė, aiškia tarėna gražia lietuvių kalba per mikrofoną pranešinėja muzikos ir dienos programos tvarką. Pagaliau, Gudelinui priminus laiką, pradeda eisenai rikiuotis išpūdinę ilgą minia su kapinių direktoriais, orkestru, veteranų ir jų pagalbiniu vienetu (Auxiliary) būriais ir žmonėmis — vyrais bei moterimis, be amžiaus ir socialinės padėties skirtingo. Nors platus vieškelis eisenai iki tribūnos, bet kur tau visi sutilps: visame kapinių parke dar marguote margavo žmonės, gėlės ir vėliavos — vėliavos, kurių šiemet ypač buvo daug.

Programą atliko, kaip paprastai, veteranų vienetai, žodžiu, malda ir salvėmis pagerbdami žuvusiuosius už laisvę tautiečius, p-lė Kalėdinskaitė su Onuku Škeveriu davė solo ir duetais jaudinančią giesmių-dainų atranką, Mikas Vaidyla atliko vaidylos pareigą, pasakydamas atitinkamą prakalbą.

Antrą valandą įvyko iškilmingas antkapio prof. Viktorui Biržiškai atidengimas. Tai yra ta pati juodo marmuro antkapė, kuri buvo pastatyta garsiajam mūsų tautos lituanistui prof. Vacloviui Biržiškai, bet kai šalia Vaclovo amžinam atilsiui atsigulė jauniausias trijų brolių Biržiškų — Viktoras, tai tame pačiame akmenyje buvo iškaltsas ir Viktoro paveikslas bei jo vardas, pavadė ir amžiaus datos. Atidarymui vadovavo prof. Dirmanas, o prakalbas pasakė artimiausieji velionio draugai profesorė Dr. Vanda Sruogienė ir prof. Čepėnas. Brolių Biržiškų kapas yra ant kalnelio prie kapinių kelio tuojau už Dr. J. Šliupo paminklo.

Nors visi (beveik visi) kapai skendėjo šviežioje gėlėse, bet vienos šeimos kapas ypač kreipė į save tos dienos svečių dėmesį, tai paminklas keturių balto granito kolonų, kurių dvi vidurinės stovi pilnos, o dvi iš abiejų pusių perpus nulauztos ir prie tų nulauztų kolonų du gražiaus raudonų rožių ir baltų chrizantemų buketai ir apšėiai lietuviškų tautinių bei Amerikos vėliavėlių, kai kurios karo veteranų pastovuose įstatytos. Tai Juozo ir Valerijos Pučkorių iš New Buffalo, buvusių Rožių žemės gyventojų, visas turtas: kapas

laidotuvių direktoriumi J. P. d. Bū. Mūsų telefonai: YArds 7-1741.

Automobilių meilė
Oak Park policijai ir rankas pakliuvo tūlas 22 metų amžiaus vyriukas William Pretzer, kurs tiek mylėjo automobilius, kad šešis jų pavogė paskutinių metų bėgyje.

Pretzer, dirbęs mėsos paruošos dirbtuvėje, autobus nuvažiuodavo į Michiganą, ten pasiavogdavo automobilį ir grįždavo važiuotas. Jis mėgo naujausio modelio automobilius, kuriuos panaudojęs mėnesį kitą ir "nusišpūdojęs" pamedavo kur nors užgatvyje ir važiuodavo naujo vogti. Paskutinį kartą jis padarė naują išradimą: pavogęs automobilį Oak Parke, Chicagoje, nuvažiavo į Saginaw, Mich., ir ten "savąjį" palikęs grįžo į Chicagą iš vienos savininkės vogtu šeštuoju automobiliu.

Policijos klausinėjamas Pretzer pasiaiškino, buvęs susižie-

Susirinkimų ir parengimų PRANEŠIMAI
— Ervilko Draugiško klubo pusmetinis susirinkimas įvyks trečiadienį, birželio 2 dieną, Vengaliausko salėje, 4500 So. Talman Ave. Pradžia 8:00 val. vak. Nariai užsilikę su 1965 metų mokesčiais būtinai užsimokėkite šiam susirinkime, nes nutarta pora mėnesių atostogų. Adela Burba, rašt.

STAIGIAI MIRĖ IGNACAS WAIŠNORAS
Pracėta pirmadienį, gegužės 31 d. staigiai mirė Ignacas Waišnoras, gyv. 4639 S. Wood St. Namo savininkas rado jį nebe gyvą. Policija pašaukė kordererį, kuris padaręs autopsiją konstatavo, kad Waišnoras mirė nuo širdies smūgio. Waišnoras žmona Theodora mirė maždaug prieš metus. Ji palaidota Sv. Kazimiero kapinėse. Jiedu turėjo sūnų Alphonse, bet kur jis gyvena — niekas nežino. Žinoma, kad Waišnorai turi anūkių. Velionies giminės prašomi susiži-

Pranešame giminėms ir draugams, kad gegužės mėn. 30 dieną, 11 val. rytą mirė mūsų mylima mamytė, uošvė, senelė ir švogerkla

A. A.
CELINA RIMŠA

Kūnas pašarvotas Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 So. West 71st Street.
Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, birželio 3 dieną. 11 val. rytą iš koplyčios bus atlydėta į St. Adrian's (70 St. ir Washtenaw Ave.) parapijos bažnyčia, o po gedulingų pamaldų bus palydėta į Sv. Kazimiero kapines.

Nuliūdę lieka:
Duktė Marija ir jos vyras Stasys Kazias, anūkas Juozas Sabeckis ir jo žmona Angelina, švogerkla Marcelė Rimša ir kiti giminės.

Laidotuvių Direktorai Petkus ir Sūnus. Tel. GR 6-2345.

A. A.
JOHANNA STEPONAITIENĖ
(Po tėvais Gureckis)
Gyv. 1415 Mandel, Westchester, Illinois.
Daug metų gyveno Cicero, Illinois.

Mirė 1965 m. gegužės mėn. 30 d., 7:15 val. vakare, sulaukusi senatvės.
Gimusi Lietuvoje, Telšių apskrityje, Girdžių parapijoje, Laukėnu kaime.
Amerikoje išgyveno 56 metus.
Pasiliko dideliame nuliūdime dvi dukros: Phyllis Chrastek ir žentas Anton, Helen Brown ir žentas Thomas, keturi sūnūs: Constantine ir marta Katherine, Frank ir marta Mary, Charles ir marta Mary, Alan ir marta Grace, marta Estelle, keturiolika anūku ir 1 pronaikas, dvi seserys: Antoinette Karecka ir švogerkla Juozapas ir ju šeima, Kazimiera Žvirblis su šeima, ir daug kitų gimintu, draugu ir pažįstamu.

Kūnas pašarvotas Petkaus ir Sūnau koplyčioje, 1410 So. 50th Ave., Cicero, Illinois.
Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, birželio 3 d. Iš koplyčios 8:30 val. ryto bus atlydėta į Sv. Antano parapijos bažnyčia, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Sv. Kazimiero kapines.
Nusiširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę lieka:
Dukterys, sūnūs, žentai, marčios ir visi kiti giminės.
Laidotuvių Direktorai Petkus ir Sūnus. Tel. TO 3-2108.

daveys su mergina, bet kai ta sužadėtuves sulaužė, "vienintelis kitas mano interesas beliko nauji automobiliai".

LOVEIKIS Telegrama Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams
3316 So. Halsted St. YArds 7-7308

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GELINYCIA
GELES VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

GĖLININKAS (PUTRAMENTAS)
Linskumo arba liūdesio valandogė gražiausios gėlės ir vainikai, antkapinių papuošimai ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st STREET
Telef.: GRovehill 6-2345-6

1410 So. 50th AVE., CICERO
Telef.: TOWnhall 3-2108-9

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

John F. Eudeikis
Laidotuvių Direktorius

SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 — 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0440

MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI

Chicagos
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijoms

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENA IR NAKTĮ
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: CoMmodore 4-2228

VASAITIS - BUTKUS
1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

